
MONOGRAFIE PRAWNICZE

SĄDOWA KONTROLA
INNYCH NIŻ DECYZJE
I POSTANOWIENIA AKTÓW
I CZYNNOŚCI Z ZAKRESU
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

ŁUKASZ M. WYSZOMIRSKI

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

ŁUKASZ M. WYSZOMIRSKI • SĄDOWA KONTROLA INNYCH
NIŻ DECYZJE I POSTANOWIENIA AKTÓW I CZYNNOŚCI
Z ZAKRESU ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Urszula Promińska (red.)

WKŁADY NIEPIENIĘŻNE DO SPÓŁEK HANDLOWYCH

*Emil Pływaczewski, Emilia Jurgielewicz-Delegacz,
Diana Dajnowicz-Piesiecka (red.)*

**WSPÓŁCZESNA PRZESTĘPCZOŚĆ I PATOLOGIE SPOŁECZNE
Z PERSPEKTYWY INTERDYSCYPLINARNYCH BADAŃ
KRYMINOLOGICZNYCH**

Piotr Zacharczuk

**OBSZARY SPECJALNE W POLSKIM PRAWIE
ADMINISTRACYJNYM**

Jarosław Grykiel

**UPRAWNIENIA WIERZycIELA Z UMOWY PRZEDWSTĘPNEJ
W RAZIE JEJ NIEWYKONANIA LUB NIENALEŻYTEGO
WYKONANIA PRZEZ DŁUŻNIKA**

Katarzyna Samulska

**ZASADA SZYBKOŚCI POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO
W PRAWIE POLSKIM**

*Ewelina Cała-Wacinkiewicz, Jerzy Menkes, Władysław Pęksa, Wojciech
Staszewski, Joanna Nowakowska-Matusecka (red.)*

**IDEE, NORMY I INSTYTUCJE KONGRESU WIEDEŃSKIEGO
– 200 LAT PÓŹNIEJ – PERSPEKTYWA MIĘDZYNARODOWA**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

SĄDOWA KONTROLA
INNYCH NIŻ DECYZJE
I POSTANOWIENIA AKTÓW
I CZYNNOŚCI Z ZAKRESU
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

ŁUKASZ M. WYSZOMIRSKI

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2018

Wydawca: Joanna Ablewicz

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2018**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-812-8152-2

ISBN e-book 978-83-812-8153-9

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XV

Część I. Wprowadzenie

I.1. Uwagi wstępne	3
I.2. Kontekst historyczny	7
I.3. Metodologia badawcza	13

Część II. Pojęcie innych niż decyzje i postanowienia aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa

II.1. Ogólne uwagi dotyczące pojęcia innych niż decyzje i postanowienia aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa	19
II.1.1. Cechy konstytutywne aktów i czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm – ogólne określenie	19
II.1.2. Rozbieżność poglądów w doktrynie i orzecznictwie	21
II.1.3. Wykładnia językowa art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	25
II.2. Znaczenie pojęcia „aktów lub czynności”	41
II.2.1. Zakres przedmiotowy pojęcia „aktów lub czynności”	41
II.2.2. „Inne” akty jako akty administracyjne	46
II.2.2.1. Argumenty za uznaniem „innych” aktów za akty administracyjne	46
II.2.2.2. Definicje aktu administracyjnego w doktrynie prawa administracyjnego	47
II.2.2.3. Cechy charakterystyczne aktów administracyjnych w kontekście art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	51
II.2.3. Pojęcie „czynności”	51
II.2.3.1. Poglądy doktryny i orzecznictwa dotyczące natury czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	51
II.2.3.2. Czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm, a katalog prawnych form działania administracji	54

II.2.3.3. Próba określenia „czynności”, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	64
II.2.3.4. Podstawowe typy „czynności”, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	73
II.3. Znaczenie wyrażenia „inne niż decyzje i postanowienia”	75
II.3.1. Uwagi wprowadzające	75
II.3.2. Decyzje administracyjne	76
II.3.3. Postanowienia wydane w postępowaniu administracyjnym, na które służy zażalenie albo kończące postępowanie, a także postanowienia rozstrzygające sprawę co do istoty	79
II.3.4. Postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym	84
II.3.5. Dopuszczalność sądowej kontroli decyzji i postanowień niewymienionych w art. 3 § 2 pkt 1–3 PrPostSądAdm na podstawie art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	87
II.3.6. Elementy wyróżniające akty i czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm, od decyzji i postanowień	91
II.4. Znaczenie wyrażenia „zakres administracji publicznej”	101
II.4.1. Znaczenie pojęcia „administracja publiczna” dla wykładni art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	101
II.4.2. Definicje pojęcia „administracja publiczna” w doktrynie	105
II.4.3. Przesłanki zaliczenia danego aktu lub czynności do zakresu administracji publicznej, w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	108
II.4.3.1. Władztwo administracyjne	110
II.4.3.2. Element publicznoprawny	115
II.4.3.3. Wykonywanie funkcji administracji publicznej i zadań publicznych	121
II.4.3.4. Zaliczenie podmiotu administrującego do kategorii organów administracji publicznej	123
II.4.4. Próba definicji terminu „zakres administracji publicznej”, w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	124
II.5. Znaczenie słowa „dotyczący”	129
II.5.1. Uwagi wprowadzające	129
II.5.2. Kwestia bezpośredniego lub pośredniego związku pomiędzy skarżonym aktem lub czynnością a uprawnieniem lub obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa – przegląd poglądów doktryny i orzecznictwa	131

II.5.3. Charakter prawny związku pomiędzy zaskarżonym aktem lub czynnością a uprawnieniem lub obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa	134
II.6. Znaczenie wyrażenia „przepisy prawa” na gruncie art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	145
II.6.1. Uwagi wprowadzające	145
II.6.2. Pojęcia „prawo administracyjne” i „źródła prawa administracyjnego” a art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	148
II.6.3. Akty prawa wewnętrznego i tzw. przepisy administracyjne w świetle art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	158
II.6.4. Klauzule generalne i zasady współżycia społecznego	160
II.7. Pojęcie „uprawnień i obowiązków wynikających z przepisów prawa” .	165
II.7.1. Wprowadzenie	165
II.7.2. Uprawnienia i obowiązki a normy prawne	166
II.7.3. Charakter uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa	172
II.8. Indywidualny charakter aktów i czynności	175
II.9. Podsumowanie	191
II.9.1. Definicja aktów i czynności	191
II.9.2. Definicja aktów i czynności a realizacja prawa do sądu	194
II.9.3. Uwagi <i>de lege ferenda</i>	195
II.10. Przykładowe wyliczenie aktów i czynności uznawanych za zaskarżalne i niezaskarżalne w trybie art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	199
 Część III. Postępowanie sądoadministracyjne w sprawach innych niż decyzje i postanowienia aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa	
III.1. Przesłanki skargi do sądu administracyjnego	207
III.1.1. Charakter przesłanek dopuszczalności skargi – uwagi wprowadzające	207
III.1.2. Właściwość sądów administracyjnych	214
III.1.3. Legitymacja skargowa	215
III.1.4. Wyczerpanie środków zaskarżenia	218
III.1.4.1. Uwagi wprowadzające	218
III.1.4.2. Znaczenie pojęcia „środek zaskarżenia” na gruncie art. 52 § 2 PrPostSądAdm	220

Spis treści

III.1.4.3. Znaczenie pojęcia „wyczerpanie środków zaskarżenia” na gruncie art. 52 § 2 PrPostSądAdm	223
III.1.4.4. Wymóg wyczerpania środków zaskarżenia a szczególna pozycja prawna prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka	225
III.1.4.5. Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa (stan prawny przed 1.6.2017 r.)	228
III.1.5. Zachowanie terminu wniesienia skargi do sądu administracyjnego .	241
III.1.5.1. Terminy na wniesienie skargi a zaskarżalność danego aktu lub czynności	241
III.1.5.2. Terminy na wniesienie skargi a wezwanie do usunięcia naruszenia prawa (w postępowaniach toczących się według przepisów sprzed Nowelizacji 2017)	244
III.1.5.3. Charakter prawny terminów do wniesienia skargi	249
III.1.5.4. Terminy do wniesienia skargi a zasada pośredniego wnoszenia skargi do sądu administracyjnego	251
III.1.5.5. Terminy do wniesienia skargi a wniesienie skargi do organu niewłaściwego lub bezpośrednio do sądu (w tym sądu niewłaściwego)	253
III.1.5.6. Terminy do wniesienia skargi a pozycja prawna prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka	255
III.1.5.7. Terminy do wniesienia skargi w przypadku skargi na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie wydania aktu lub podjęcia czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	258
III.1.5.8. Regulacje szczególne dotyczące terminów wniesienia skargi do sądu administracyjnego	259
III.2. Wniesienie skargi do sądu administracyjnego	261
III.2.1. Zasada wnoszenia skargi za pośrednictwem organu administracji ...	261
III.2.2. Odpowiedź na skargę	266
III.2.3. Tryb samokontroli	270
III.3. Wykonalność i wstrzymanie wykonania zaskarżonych aktów i czynności	285
III.3.1. Uwagi ogólne	285
III.3.2. Wykonalność aktów i czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	286
III.3.2.1. Wprowadzenie	286
III.3.2.2. Pojęcie wykonalności	287
III.3.2.2.1. Koncepcja wąskiego rozumienia wykonalności	287
III.3.2.2.2. Koncepcja szerokiego rozumienia wykonalności	289

III.3.2.2.3. Argumenty za przyjęciem koncepcji szerokiego rozumienia pojęcia wykonalności na gruncie art. 61 i 152 PrPostSądAdm	291
III.3.2.3. Wykonalność aktów oraz czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm	295
III.3.3. Wstrzymanie wykonalności aktu lub czynności	298
III.3.3.1. Wstrzymanie wykonania aktu lub czynności przez organ administracji	298
III.3.3.2. Wstrzymanie wykonania aktu lub czynności przez Wojewódzki Sąd Administracyjny	300
III.3.3.3. Wstrzymanie wykonania aktu lub czynności przez NSA	301
III.4. Orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego	303
III.4.1. Rodzaje orzeczeń WSA w sprawie skarg na akty lub czynności z art. 3 § 2 pkt 4 PrPostSądAdm – zagadnienia ogólne	303
III.4.2. Uwzględnienie skargi na akt ze skutkiem uchylenia aktu	307
III.4.3. Uwzględnienie skargi na czynność ze skutkiem stwierdzenia bezskuteczności czynności	315
III.4.4. Uwzględnienie skargi ze skutkiem uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa	320
III.5. Podsumowanie	329
Zakończenie	331

Wykaz skrótów

1. Akty normatywne

EKPCz	Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
GospNierU	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.)
KASU	ustawa z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1947 ze zm.)
Konstytucja RP	ustawa z 2.4.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i ze zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
KWHU	ustawa z 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1007 ze zm.)
MPPOiP	Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167)
Nowelizacja 2015	ustawa z 9.4.2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2015 r. poz. 658)
Nowelizacja 2017	ustawa z 7.4.2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 935)
NSAU	ustawa z 11.5.1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.)
OchrZabU	ustawa z 23.7.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2187)
OrdPodU	ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.)
PostEgzAdmU	ustawa z 17.6.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1201 ze zm.)

PrPostSądAdm	ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1369 ze zm.)
PrRuchDr	ustawa z 20.6.1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1260 i 1926)
PrUstrSądAdm	ustawa z 25.7.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1066 ze zm.)
SamGminU	ustawa z 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1875)
SamPowU	ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1868)
SamWojU	ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie wojewódzkim (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2096)

2. Organy ochrony prawnej

SN	Sąd Najwyższy
NTA	Najwyższy Trybunał Administracyjny (funkcjonujący do 1939 r.)
NSA	Naczelný Sąd Administracyjny
TK	Trybunał Konstytucyjny
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

3. Czasopisma i publikatory

ATDP	Administracja. Teoria – Dydaktyka – Praktyka
Dz.U.	Dziennik Ustaw
EPS	Europejski Przegląd Sądowy
FK	Finanse Komunalne
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
GSP Prz. Orz.	Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
KPP	Kwartalnik Prawa Publicznego
MoP	Monitor Prawniczy
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PN UŚ	Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PPP	Przegląd Prawa Publicznego
PL	Przegląd Legislacyjny
Pr. Spółek	Prawo Spółek

Wykaz skrótów

Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
Prz. Podatk.	Przegląd Podatkowy
Prz. Sejm.	Przegląd Sejmowy
PS	Przegląd Sądowy
RPEiS	Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny
SPE	Studia Prawniczo-Ekonomiczne
ST	Samorząd Terytorialny
ZNSA	Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

4. Zbiory orzeczeń

CBOSA	Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
ONSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, zbiór urzędowy, Seria A

Bibliografia

1. Literatura

- Adamiak B., Borkowski J.*, Metodyka pracy sędziego w sprawach administracyjnych, Warszawa 2012;
- Adamiak B., Borkowski J.*, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2008;
- Adamiak B., Borkowski J.*, Postępowanie administracyjne i sądowniczoadministracyjne, Warszawa 2007;
- Adamiak B.*, O podmiotowości organów administracji publicznej w postępowaniu sądowniczoadministracyjnym, PiP 2006, z. 11;
- Adamiak B.*, Z problematyki właściwości sądów administracyjnych (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.), ZNSA 2006, Nr 2;
- Adamiak B.*, Zagadnienie domniemania formy decyzji administracyjnej, [w:] Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania. Studia i materiały z konferencji naukowej poświęconej jubileuszowi 80. urodzin Profesora Eugeniusza Ochendowskiego, Toruń 2005;
- Adamiak B.*, Rozgraniczenie właściwości sądów w polskim systemie prawnym, [w:] Sądownictwo administracyjne gwarantem wolności i praw obywatelskich 1980–2005, J. Góral, R. Hauser, J. Trzcziński (red.), Warszawa 2005;
- Adamiak B.*, Uwagi o modelu dwuinstancyjnego postępowania sądowniczoadministracyjnego, [w:] Procedura administracyjna wobec wyzwań współczesności. Profesorowi zwyczajnemu dr. hab. Januszowi Borkowskiemu przyjaciele i uczniowie, Łódź 2004;
- Adamiak B., Borkowski J.*, Postępowanie administracyjne i sądowniczoadministracyjne, Warszawa 1999;
- Adamiak B.*, Wadliwość decyzji administracyjnej, Wrocław 1986;
- Ajdúkiewicz K.*, Język i poznanie, t. I i II, Warszawa 1985;
- Austin J.L.*, How to do things with words, New York 1973;
- Babiarz S., Dauter B., Niezgódka-Medek M.*, Koszty postępowania w sprawach administracyjnych i sądowniczoadministracyjnych, Warszawa 2009;
- Babiarz S., Dauter B., Niezgódka-Medek M.*, Koszty postępowania w sprawach administracyjnych i sądowniczoadministracyjnych, Warszawa 2007;
- Babiarz S., Zaborniak P.*, Wpis stały i wpis stosunkowy w postępowaniu sądowniczoadministracyjnym, PS 2005, Nr 5;
- Bagińska E.*, Odpowiedzialność odszkodowawcza za wykonywanie władzy publicznej, Warszawa 2006;

- Bagińska L.*, Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, Warszawa 2009;
- Balaban A.*, Czy Konstytucja dotyczy przepisów administracyjnych, PiP 1998, z. 5;
- Banaszak B.*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2009;
- Banaszczyk Z.*, Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej, Warszawa 2012;
- Banaszczyk Z.*, Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną niezgodnym z prawem prawomocnym orzeczeniem lub ostateczną decyzją, Pal. 2006, Nr 5–6;
- Bandarzewski K.* [i in.], Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym, P. Chmielnicki (red.), Warszawa 2007;
- Bar L.*, Resortowe akty normatywne – temat ciągle aktualny, PiP 1962, z. 8–9;
- Bargiel A.*, Postępowanie z wniosku o wymierzenie organowi grzywny z tytułu niedopełnienia obowiązku przekazania akt sprawy, Biuletyn Krajowej Izby Doradców Podatkowych 2007, Nr 2;
- Bigo T.*, Prawo administracyjne. Instytucje ogólne, Wrocław 1948;
- Błaszczak L., Szywał M.*, Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, Pr. Spółek 2005, Nr 4;
- Błaś A.*, Spór o pojęcie czynności faktycznych administracji publicznej, *Acta Universitatis Vratislaviensis* 1999;
- Boć J.*, Prawo administracyjne, Warszawa 2007;
- Boć J., Kuta T.*, Prawo administracyjne. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1984;
- Bogusz M.*, Powaga rzeczy osądzonej w nowym postępowaniu sędowoadministracyjnym, PiP 2004, z. 6;
- Bogusz M.*, W sprawie pojęcia wykonalności decyzji administracyjnej, GSP 2000, t. 7;
- Bogusz M.*, Pojęcie aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących przyznania, stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku, wynikających z przepisów prawa w rozumieniu art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o NSA, ST 2000, Nr 1–2;
- Bogusz M.*, Zaskarżanie decyzji administracyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, Warszawa 1997;
- Bogusz M., Bojanowski E., Miłosz M.*, Przegląd orzecznictwa sądów administracyjnych w zakresie postępowania sędowoadministracyjnego za rok 2005, GSP Prz. Orz. 2006, Nr 4;
- Borkowski J.*, Wstrzymanie wykonania decyzji w postępowaniu kasacyjnym, MoP 2005, Nr 14;
- Borkowski J.*, Ustawy o dwuinstancyjnym sądownictwie administracyjnym, cz. 2, MoP 2003, Nr 8;
- Borkowski J.*, Ustawy o dwuinstancyjnym sądownictwie administracyjnym, cz. 1, MoP 2003, Nr 7;
- Borkowski J.*, Wstrzymanie wykonania aktu zaskarżonego do Naczelnego Sądu Administracyjnego, [w:] Instytucje współczesnego prawa administracyjnego. Księga jubileuszowa profesora. zw. dra hab. Józefa Filipka, Kraków 2001;

- Borkowski J.*, Decyzja administracyjna, Zielona Góra 1998;
- Borkowski J.*, Nieważność decyzji administracyjnej, Zielona Góra 1997;
- Borkowski J.*, Zmiana i uchylene ostatecznych decyzji administracyjnych, Warszawa 1967;
- Bosek L.*, Bezprawie legislacyjne, Warszawa 2007;
- Brzeziński W.* (red.), Prawo administracyjne. Część ogólna, Kraków 1970;
- Buszkowski W.*, O klasycznej gramatyce kategorialnej, [w:] *J. Pelc* (red.), Znaczenie i prawda, Warszawa 1994;
- Buszkowski W.*, *Marciszewski W.*, *van Benthem J.*, Categorical Grammar, Amsterdam 1987;
- Celińska-Grzegorzczak K.*, Postulat przejrzystości systemu prawa a regulacja doręczeń zastępczych („przez awizo”) w polskich ustawach procesowych, ZNSA 2011, Nr 5;
- Chlebny J.*, Sądowa kontrola administracji w świetle rekomendacji Rady Europy, PiP 2005, z. 12;
- Chmurski A.*, Reforma Najwyższego Trybunału Administracyjnego, Warszawa 1934;
- Chorąży K.*, *Taras W.*, *Wróbel A.*, Postępowanie administracyjne, egzekucyjne i sądownoadministracyjne, Kraków 2003;
- Chróścielewski W.*, Wszczęcie postępowania sądownoadministracyjnego, PiP 2004, z. 3;
- Chróścielewski W.*, *Tarno J.P.*, Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnymi, Warszawa 2009;
- Chróścielewski W.* [i in.], Polskie sądownictwo administracyjne, red. *Kmieciak Z.*, Warszawa 2006;
- Chróścielewski W.*, *Kmieciak Z.*, Granice prawa do sądu w sprawach administracyjnych, [w:] Jednostka, państwo, administracja – nowy wymiar. Międzynarodowa konferencja naukowa Olszanica, 23–26.5.2004 r., Rzeszów 2004;
- Chróścielewski W.*, *Tarno J.P.*, Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnymi, Warszawa 2004;
- Chróścielewski W.*, Strony i uczestnicy postępowania sądownoadministracyjnego, PiP 2004, z. 9;
- Chróścielewski W.*, Strony i uczestnicy postępowania sądownoadministracyjnego, [w:] Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Zagadnienia wybrane, materiał na konferencję sędziów NSA, Popowo 20–22.10.2003, Warszawa 2003;
- Chróścielewski W.*, *Kmieciak Z.*, *Tarno J.P.*, Reforma sądownictwa administracyjnego a standardy ochrony praw jednostki, PiP 2002, z. 12;
- Chróścielewski W.*, Imperium a gestia w działaniach administracji publicznej (W świetle doktryny i zmian ustawodawczych lat 90.), PiP 1995, z. 6;
- Chróścielewski W.*, Akt administracyjny generalny, Łódź 1994;
- Ciapała J.*, Powszechnie obowiązujące akty prawa miejscowego, Prz.Sejm. 2000, Nr 3;
- Czapliński W.*, Prawo wspólnotowe a prawo wewnętrzne w praktyce sądów konstytucyjnych państw członkowskich (wybrane zagadnienia), KPP 2004, Nr 2;

- Czarnik Z.*, Zawieszenie postępowania sądownoadministracyjnego ze względu na niemożność nadania sprawie biegu, ATDP 2008, Nr 2;
- Czarnik Z.*, Podstawy zawieszenia postępowania sądownoadministracyjnego, Przemysł 2007;
- Czekaj M.*, Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa a wezwanie do usunięcia interesu prawnego lub uprawnienia z art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym na tle uchwały NSA z 2.4.2007 r., CASUS 2009, Nr 2;
- Czepita S.*, Reguły konstytucyjne a zagadnienia prawoznawstwa, Szczecin 1996;
- Czeszejko-Sochacki Z.*, Sądownictwo konstytucyjne w Polsce na tle porównawczym, Warszawa 2003;
- Czeszejko-Sochacki Z., Garlicki L., Trzeciński J.*, Komentarz do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, Warszawa 1999;
- Dawidowicz W.*, Zarys procesu administracyjnego, Warszawa 1989;
- Dawidowicz W.*, Polskie prawo administracyjne, Warszawa 1978;
- Dawidowicz W.*, Wstęp do nauk prawno-administracyjnych, Warszawa 1974;
- Dawidowicz W.*, Nauka prawa administracyjnego. Zarys wykładu, tom I, Warszawa 1965;
- Dawidowicz W.*, Ogólne postępowanie administracyjne. Zarys systemu, Warszawa 1962;
- Dawidowicz W., Iserzon E., Starościak J.*, Podstawowe zagadnienia postępowania administracyjnego, Warszawa 1955;
- Dąbek D.*, Prawo sędziowskie w polskim prawie administracyjnym, Warszawa 2010;
- Dąbek D.*, Współczesne pojęcie źródeł prawa administracyjnego na tle konstytucyjnego pojęcia źródeł prawa, [w:] *J. Zimmermann* (red.), Koncepcja systemu prawa administracyjnego, Kraków 2007;
- Dąbek D.*, Prawo miejscowe, Warszawa 2007;
- Dąbek D.*, Między precedensem a źródłem prawa (o uchwałach Naczelnego Sądu Administracyjnego), [w:] *B. Dolnicki* (red.), Znaczenie orzecznictwa w systemie źródeł prawa. Prawo europejskie a prawo krajowe, Bydgoszcz–Katowice 2005;
- Dauter B., Hauser R.*, Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego, materiały szkoleniowe NSA 2010, Nr 9;
- Dauter B., Gruszczyński B., Kabat A., Niezgódka-Medek M.*, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz, Warszawa 2009;
- B. Dauter* (red.), Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Orzecznictwo, Warszawa 2007;
- Dąbek D.*, Prawo miejscowe samorządu terytorialnego, Bydgoszcz–Kraków 2003;
- Defecińska-Tomczak K., Długońska M., Frankiewicz E., Korzeniowska A., Wyporska J.*, Wybrane zagadnienia z zakresu wykonalności decyzji administracyjnej, [w:] Procedura administracyjna wobec wyzwań współczesności, Łódź 2004;
- Dobosz P.*, Procedury administracyjne, model sądownictwa administracyjnego a „prawo pomocy”, [w:] *Polski model sądownictwa administracyjnego*, *J. Stelmasiak, J. Niczyporuk, S. Fundowicz* (red.), Lublin 2003;

- Dolecki H.*, Stosowanie przepisów procedury cywilnej w postępowaniu sądowoadministracyjnym, ZNSA 2010, Nr 5–6;
- Dolnicki B.*, *Cybulska R.*, Nowe dwustronne formy działania administracji publicznej – zagadnienia wybrane, [w:] *J. Zimmermann* (red.), *Koncepcja systemu prawa administracyjnego*, Kraków 2007;
- Domańska M.*, Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy, red. *A. Wróbel*, Kraków 2005;
- Dudar G.*, Skarga sądowoadministracyjna na pisemną interpretację przepisów prawa podatkowego wydaną w indywidualnej sprawie, ZNSA 2008, Nr 3;
- Dudzik S.*, Zbyte przedsiębiorstwa a sukcesja praw i obowiązków wynikających z aktów administracyjnych, PiP 1994, z. 8;
- Duniewska Z.*, *Prawo administracyjne. Pojęcia, instytucje, zasady w teorii i orzecznictwie*, Warszawa 2000;
- Dykowski T.*, Zasady współzycia społecznego i społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa a prawo własności, NP 1967, Nr 6;
- Działocha K.*, Podstawy prounijnej wykładni Konstytucji RP, PiP 2004, z. 11;
- Etel L.*, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2011;
- Filipek J.*, *Prawo administracyjne*, Kraków 2003;
- Filipek J.*, *Stosunek administracyjnoprawny*, Kraków 1968;
- Frankiewicz E.*, *Sądowa kontrola administracji. Podręcznik akademicki*, Warszawa 2006;
- Fundowicz S.*, *Aksjologia prawa administracyjnego*, [w:] *J. Zimmermann* (red.), *Koncepcja systemu prawa administracyjnego*, Kraków 2007;
- Gałęski R.*, Miejsce zwyczajów w działaniach administracji publicznej państwa prawnego, *Acta Universitatis, Przegląd Prawa i Administracji* 2003, Nr 57;
- Garlicki L.*, Trybunał Konstytucyjny – regulacja konstytucyjna i praktyka, [w:] *Sądy i trybunały w Konstytucji i w praktyce*, *W. Skrzydło* (red.), Warszawa 2005;
- Garlicki L.*, *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2004;
- Garlicki L.* (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2003;
- Geach P.T.*, Czemu zdanie nie jest nazwą, *Studia Semiotyczne* 1972, Nr 3;
- Gołaszewski P.*, Kilka uwag na temat wpisu (opłaty) od skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego, MoP 2010, Nr 19;
- Graczyk B.*, *Postępowanie administracyjne*, Warszawa 1953;
- Gruszecki K.*, Sądowa kontrola administracji w zakresie czynności materialno-technicznych, PS 2002 Nr 3;
- Hanusz A.*, Dowód z dokumentu w postępowaniu sądowoadministracyjnym, PiP 2009, z. 2;
- Hauser R.*, *Wierzbowski M.* (red.), *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, Warszawa 2011;
- Hauser R.*, O konieczności dyscyplinowania administracji, *Rzeczpospolita* 2011, Nr 4;